

PROGRAM OBNOVY DEDINY

Konferencia 15 rokov Programu obnovy dediny na Slovensku

18. septembra 2013, Banská Bystrica

Program obnovy dediny je integrovaným nástrojom obnovy a rozvoja slovenských dedín, uplatňuje a rozvíja princípy regionálnej a štrukturálnej politiky, Miestnej agendy 21, pracuje metódami endogénneho rozvoja, čím zvyšuje absorpčnú schopnosť štrukturálnej pomoci vo vidieckom priestore a aktívne prispieva k podpore integrovaného rozvoja vidieka.

Cieľom Programu obnovy dediny je vytvoriť ekonomické, organizačné a odborné predpoklady podpory vidieckych komunít k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životného prostredia, zachovávanie prírodných a kultúrnych hodnôt vidieckej krajiny a rozvoj environmentálne vhodných hospodárskych aktivít s dôrazom na identitu a špecifiká tohto prostredia.

Garantom Programu obnovy dediny je Ministerstvo životného prostredia SR. Administráciou programu je poverená Slovenská agentúra životného prostredia.

SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVAK ENVIRONMENTAL AGENCY

Z histórie programu

1991 Uznesenie vlády č. 395/1991

V Programe obnovy dediny vláda súhlasila s vytváraním podmienok na konceptné a komplexné riešenie obnovy a rozvoja dedín, s prihliadnutím na šírku regionálne a republikové súvislosti, medzinárodné vývojové trendy, s osobitným zreteľom na tvorbu a ochranu dedinského a krajinského prostredia, ktorý bude jedným zo základných rozvojových programov Vlády SR a naplnením cieľov rozvoja na miestnej úrovni. Rezortom životného prostredia a pôdohospodárstva uložila vypracovať metodické usmernenie na postup orgánov štátnej správy a samospráv v programe, predovšetkým v oblasti projektov a procedúr.

1997 Uznesenie vlády č. 222/1997

Uložené ministrom životného prostredia pripraviť organizačné podmienky pre realizáciu aktualizovaného Programu obnovy dediny na Slovensku od začiatku roka 1998, zabezpečiť vstupenie Slovenskej republiky do Európskeho pracovného spoločenstva pre rozvoj vidieka a obnovu dediny a v spolupráci s ministrom pôdohospodárstva vypracovať pre obce aktualizované metodické usmernenie o Programe obnovy dediny na Slovensku, pravidiel a podmienkach účasti obcí v ňom. Rovnako zaviazala ministrov oboch dotknutých rezortov zabezpečiť financovanie Programu obnovy dediny.

1998 Spustenie dotačného programu POD

V prvom roku sa do POD prihlásilo so svojimi žiadosťami 796 obcí a mikrorégiónoch, ich celkové požiadavky dosahovali sumu 321,024,837 Sk (cca. 10,7 miliónov Eur). Ministerstvo životného prostredia SR vyčlenilo na POD 8,1 miliónov Sk (cca. 268 tisíc Eur), z ktorých podporilo 163 žiadostí o dotáciu. Priemerná dotácia bola 49 693 Sk (cca. 1650 Eur).

Z histórie programu

1999 Uznesenie vlády č. 486/1999

Uznesenie k správe o priebehu Programu obnovy dediny na Slovensku od roku 1998, kde sa definovala potreba vykonať zmenu finančného zabezpečenia. Do vykonania zmeny organizačného a finančného zabezpečenia program vláda zaviazala dotknuté rezorty pokračovať v realizácii programu v jeho súčasnej organizačnej štruktúre.

2006

2011

Rokovania o zmene financovania Programu obnovy dediny, nepodarilo sa nájsť optimálny model financovania.

2013

Celý program riadi, financuje a garantuje Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.

Financovanie programu

1998 - 2004

• Štátny fond životného prostredia

2004 - 2005

• Rozpočtová kapitola Ministerstva životného prostredia SR

2005 - súčasnosť

• Environmentálny fond

Administrácia – PHÚ SAŽP

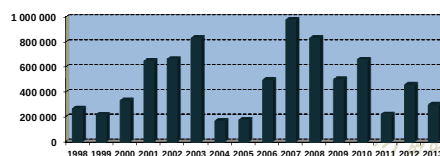

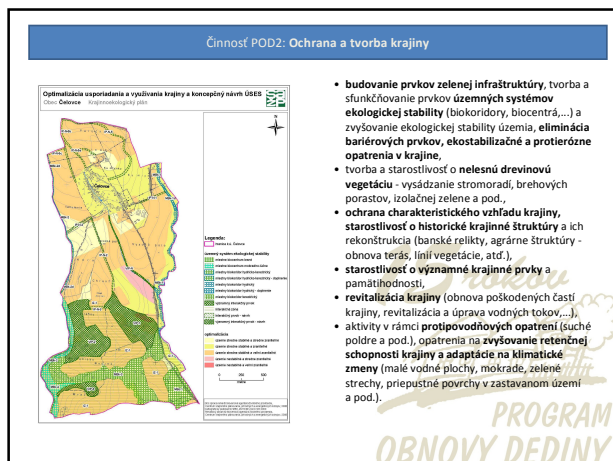
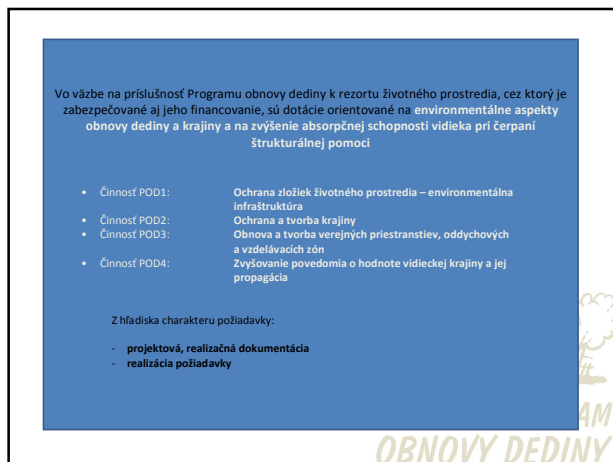
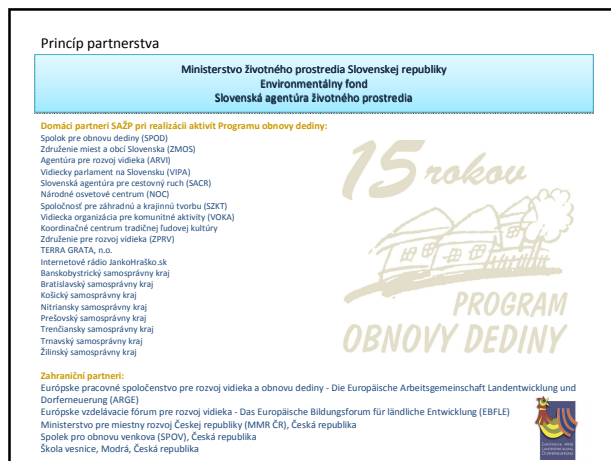
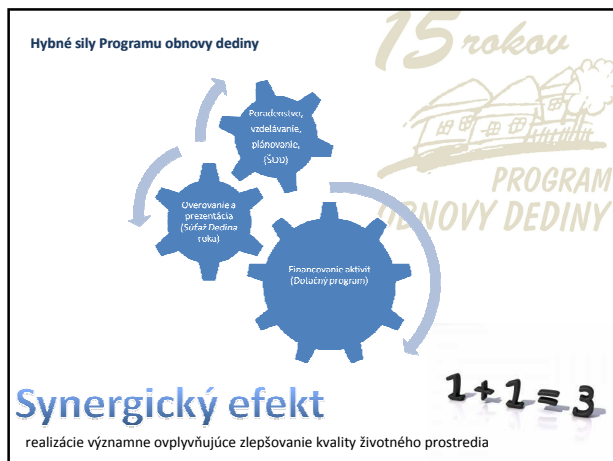
SLOVENSKÁ AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVAK ENVIRONMENTAL AGENCY

1998 - 2013

7,738.172 EUR

Priemer: 483.636 EUR

Činnosť POD4: Zvyšovanie povedomia o hodnote vidieckej krajiny a jej propagácia

- realizácia programov environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu,
- tvorba výstav, posterov, publikácií a učebníc, odborných besied, publicistických príspevkov,
- obnova a zriaďovanie národných expozícií a aktivít pre podporu propagácie ľudového staviteľstva a tradícií,
- realizácia výchovno-vzdelávacích podujatí pre deti, mládež a širokú verejnosť.

Trocha štatistiky....

Do dotačného programu POD bolo zaregistrovaných:

11.627 žiadostí od 2.335 obcí a 249 mikroregiónov

V žiadostiach bolo uvedených celkom:

13.264 požiadaviek v celkovej výške 68,52 milióna EUR

Do POD zapojených: 84,9 % všetkých dedín Slovenska
80,9 % všetkých obcí Slovenska

V POD celkom pridelených dotácií:

2.438 pre obce
270 pre mikroregióny

V POD podporených: 23,29 % všetkých žiadostí

Rok 2013

- filozofia Programu obnovy dediny je napĺňaná prostredníctvom 2 dotačných programov:
- Program obnovy dediny 2014
- Program obnovy dediny 2014 – Zelená dedina

Názov programu	Predmet podpory	Termín podávania žiadostí	Max. výška pridelenej dotácie	Oprávnený žiadateľ
Program obnovy dediny 2014	• Ochrana zložiek životného prostredia – environmentálna infraštruktúra • Ochrana a tvorba krajiny • Obnova a tvorba verejných priestranstiev, oddychových a rekreačných zón • Zvyšovanie povedomia o hodnote vidieckej krajiny a jej propagácia	do 31.10.2013	• do 5.000 EUR pre obce • do 8.000 EUR pre mikroregionálne združenia obcí	• obce, ktoré nemajú štatút mesta • mikroregionálne združenia obcí
Program obnovy dediny 2014 – Zelená dedina	• Odstránenie nelegálnych skládok odpadu • Tvorba krajiny, výsadba zelene	1.11.2013 - 13.12.2013	• do 5.000 EUR pre obce	• obce, ktoré nemajú štatút mesta

Sekretariát, poradenstvo, vzdelávanie, informovanie a osvetu

Slovenská agentúra životného prostredia počas celej histórie programu:

- vedie sekretariát pre POD, administruje program a poskytuje poradenstvo,
- koordinuje národnú a medzinárodnú spoluprácu,
- vykonáva kontrolu a monitoring dotácií a realizácií,
- realizuje odborné školenia, semináre, konferencie, výstavy,
- realizuje Inšpiračnú školu vidieka,
- realizuje Školu obnovy dediny,
- realizuje semináre pre prijímateľov dotácií,
- koordinuje študijné cesty pre zástupcov samospráv,
- vydáva množstvo publikácií, plagátov, inšpirácií,
- informuje prostredníctvom osobitného webového sídla.

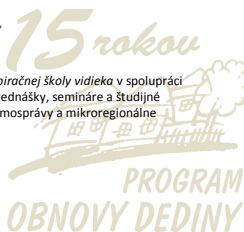

Škola obnovy dediny

Škola obnovy dediny predstavuje realizáciu systému vzdelávania pre Program obnovy dediny v rôznych oblastiach:

- obnova sídelného prostredia,
- revitalizácia krajiny,
- ekologicky vhodné riešenia vidieckej infraštruktúry,
- participácia verejnosti,
- plánovanie a programovanie.

Uplatňuje sa tu forma **inšpiratívna** (realizácia projektu *Inšpiračnej školy vidieka* v spolupráci so Spolkom pre obnovu dediny) a **informačná** (odborné prednášky, semináre a študijné materiály), pričom cieľovou skupinou sú nielen vidiecke samosprávy a mikroregionálne združenia obcí, ale aj aktívni občania.

Celková štatistika za roky 2000 - 2012:
24 aktivít
743 účastníkov ŠOD

Súťaž Dedina roka

Neoddeliteľnou časťou samotnej filozofie programu je aj prezentácia dosiahnutých výsledkov v oblasti starostlivosti o vidiek, prezentácia konkurencieschopnosti, výnimočnosti a schopnosti slovenských dedín prinášať inovatívne spôsoby riešenia v procese starostlivosti o svoje prostredie.

Už v roku 1990 Európske pracovné združenie pre rozvoj vidieka a obnovu dediny zorganizovalo prvý ročník súťaže o Európsku cenu obnovy dediny. Národnou formou tejto súťaže je Súťaž Dedina roka, ktorú Slovenská republika organizuje úspešne už od roku 2001.

Cieľom národnej súťaže je preveriť úspešnosť fungovania Programu obnovy dediny na Slovensku, povzbudiť obyvateľov k aktívnej účasti na rozvoji svojho domova, zdôrazniť tradície a rozmanitosť kultúry a krajiny vidieckych regiónov, priblížiť snahy obnovy slovenských dedín európskej úrovni a upevniť postavenie vidieka v politike a spoločnosti.

Program obnovy dediny

je trvalou súčasťou systému rozvoja vidieka a zlepšovania kvality života na vidieku, dnes nemôžeme hovoriť o jeho existencii alebo neexistencii. Dôležité je pripraviť a zabezpečiť udržateľný a optimálny spôsob jeho fungovania.

Prospešnosť a efektívnosť programu je dlhodobou preverená na Slovensku aj v zahraničí.

Program obnovy dediny je rozšíreným, obľúbeným a úspešným nástrojom rozvoja vidieka aj v štátoch vyspelej Európy (hlavne v Rakúsku, Bavorsku, Írsku, Holandsku), ale aj v Maďarsku, Poľsku či Česku.

Na európskej úrovni je indikátorom stavu trvalo udržateľného rozvoja tej-ktorej krajiny.

Vzhľadom na naše členstvo v Európskej únii, ako aj na doterajšie aktivity Slovenska v medzinárodných štruktúrach, možno skonštatovať, že výsledky dosiahnuté na Slovensku sú porovnateľné s výsledkami vo vyspelých krajinách.

Projekty, realizované v rámci Programu obnovy dediny, dokázali, že aj keď pridelené dotácie boli nízke, hodnota výsledného diela bola vždy niekoľkonásobne vyššia.

Je nutné si uvedomiť, že Program obnovy dediny je jediný národný dotačný program,

ktorý efektívne a systémovo už 15 rokov podporuje rozvoj slovenského vidieka

s cieľom zlepšenia kvality životného prostredia na vidieku a zvyšovania jeho konkurencieschopnosti v európskom priestore.

PROGRAM
OBNOVY DEDINY

Ďakujem za pozornosť

15 rokov

Martin Lakanda, Slovenská agentúra životného prostredia
martin.lakanda@sazp.sk
www.obnovadediny.sk

PROGRAM
OBNOVY DEDINY